

Format**Niet-technische samenvatting**

- Dit format gebruikt u om uw niet-technische samenvatting te schrijven
- Meer informatie over de niet-technische samenvatting vindt u op de website www.centralecommissiedierproeven.nl.
- Of neem telefonisch contact op. (0900-2800028).

1 Algemene gegevens

- 1.1 Titel van het project Het afnemen van bloedmonsters en longspoelingsmonsters bij apen in het kader van *in vitro* studies
- 1.2 Looptijd van het project 5 jaar (1-10-2018 tot 31-8-2023)
- 1.3 Trefwoorden (maximaal 5) Bloedafname, longspoeling, aap, immunologie

2 Categorie van het project

- 2.1 In welke categorie valt het project.
- U kunt meerdere mogelijkheden kiezen.*
- Fundamenteel onderzoek
 - Translationeel of toegepast onderzoek
 - Wettelijk vereist onderzoek of routinematige productie
 - Onderzoek ter bescherming van het milieu in het belang van de gezondheid
 - Onderzoek gericht op het behoud van de diersoort
 - Hoger onderwijs of opleiding
 - Forensisch onderzoek
 - Instandhouding van kolonies van genetisch gemodificeerde dieren, niet gebruikt in andere dierproeven

3 Projectbeschrijving

- 3.1 Beschrijf de doelstellingen van het project (bv de wetenschappelijke vraagstelling of het wetenschappelijk en/of maatschappelijke belang)
- Voor veel ziektes bij mensen is nog steeds een grote behoefte aan de ontwikkeling van (nieuwe) behandelingen en van een aantal ziektes moeten de ziektemechanismen nog worden ontrafeld. Als voor het uitvoeren van deze onderzoeken geen geschikte proefdier vrije methodes zijn, worden dierproeven uitgevoerd. Voor sommige ziektes is de aap het beste of zelfs enige proefdiermodel. Om deze proeven zo optimaal mogelijk (Verfijning) uit te voeren met zo min mogelijk dieren (Vermindering) en op den duur mogelijk zelfs geheel te vervangen worden zo veel mogelijk *in vitro* testen uitgevoerd voordat *in vivo* studies plaatsvinden. Om deze testen uit te voeren, of op te zetten en verder te ontwikkelen zijn materialen (cellen, bloed) van apen nodig om de testen goed te kunnen vergelijken met de *in vivo* apenmodellen.

- 3.2 Welke opbrengsten worden van dit project verwacht en hoe dragen deze bij aan het wetenschappelijke en/of maatschappelijke belang?
- Door het opzetten van adequate *in vitro* testen kan zo veel mogelijk voorkomen worden dat onwerkzame of onveilige teststoffen in apen getest worden. Verder zijn de gegevens uit *in vitro* testen belangrijk voor het verfijnen en begrijpen van de *in vivo* studies en kunnen deze testen op den duur mogelijk een belangrijke bijdrage leveren aan vervanging van de *in vivo* experimenten. De testen dragen bij aan onze kennis omtrent levensbedreigende ziekten zoals malaria, tuberculose en multiple sclerose en het ontwikkelen van nieuwe therapieën. De resultaten worden gepubliceerd waardoor wetenschappelijk werk elders hierop kan voortbouwen.
- De *in vitro* proeven passen in de maatschappelijke ideeën over reductie van *in vivo* onderzoek met apen.
- 3.3 Welke diersoorten en geschatte aantallen zullen worden gebruikt?
- maximaal 150 java apen, 150 penseelapen en 100 resus apen
- 3.4 Wat zijn bij dit project de verwachte negatieve gevolgen voor het welzijn van de proefdieren?
- De dieren moeten meestal een lichte sedatie ondergaan voor het verkrijgen van de bloedmonsters of longspoeling
- 3.5 Hoe worden de dierproeven in het project ingedeeld naar de verwachte ernst?
- licht
- 3.6 Wat is de bestemming van de dieren na afloop?
- De dieren blijven in leven

4 Drie V's

- 4.1 **Vervanging**
Geef aan waarom het gebruik van dieren nodig is voor de beschreven doelstelling en waarom proefdiervrije alternatieven niet gebruikt kunnen worden.
- Het materiaal wordt gebruikt om methoden op te zetten of *in vitro* testen uit te voeren met als uiteindelijk doel het verfijnen, verminderen en vervangen van dierproeven. Het opzetten van de *in vitro* testen moet met primair materiaal van apen in verband met de vertaling naar de apenmodellen.
- 4.2 **Vermindering**
Leg uit hoe kan worden verzekerd dat een zo gering mogelijk aantal dieren wordt gebruikt.
- Door het gebruik van micro-assays zal het mogelijk zijn om met het bloed van een aap zo veel mogelijk verschillende testen te doen. Er wordt ook gestreefd om na de bloedafname plasma, de rode bloedcellen (welke nodig zijn voor malariakweken) en de PBMC's van elkaar te scheiden zodat minder bloed afgenomen hoeft te worden. Waar mogelijk zullen deze testen uitgevoerd worden met materiaal dat reeds is opgeslagen in de bio-bank. Voor testen waarvoor vers bloed nodig is, zal de bloeding van de apen zoveel mogelijk gecombineerd worden met de jaarlijkse gezondheidscontroles van de dieren, zodat de dieren niet extra gesedeerd

hoeven te worden voor bloedafnames. Alleen als het combineren van handelingen niet lukt zullen van dieren specifiek op dit protocol bloed worden afgenomen en longspoelingen worden uitgevoerd.

4.3 **Verfijning**

Verklaar de keuze voor de diersoort(en). Verklaar waarom de gekozen diermodel(len) de meest verfijnde zijn, gelet op de doelstellingen van het project.

Er zijn momenteel verschillende testen in ontwikkeling die het aantal proeven in apen kunnen beperken en er in de toekomst mogelijk toe kunnen leiden dat er voor de betreffende vraagstelling minder of geen proeven meer in apen hoeven te worden gedaan. Om deze testen te kunnen opzetten en verder te ontwikkelen zijn op dit moment nog bloed en longspoelingsmonsters van apen nodig.

Vermeld welke algemene maatregelen genomen worden om de negatieve (schadelijke) gevolgen voor het welzijn van de proefdieren zo beperkt mogelijk te houden.

De dieren zijn getraind om in de thuishooi zoveel mogelijk vrijwillig mee te werken aan biotechnische handelingen zoals het geven van een verdoving via injectie in de dijbeenspieren.

De penseelapen zijn gewend om zelfstandig in een overloopkooi te gaan zitten zodat ze stressvrij uit de kooi gehaald kunnen worden.

In het geval van kleine bloedafnames kunnen bij de penseelapen het bloed ongesedeerd worden afgenomen via de kuitvene (hoeveelheden <200µL)

Tijdens de studie zullen de dieren worden gemonitord. Mochten er na de studie veranderingen optreden in gedrag, eetlust, of ontlasting, dan wordt de veterinaire hiervan direct op de hoogte gesteld.

Door het gebruik van micro-methodes om zoveel mogelijk informatie te krijgen uit een zo klein mogelijk (bloed)volume zullen de afname hoeveelheden zo klein mogelijk zijn.

5 In te vullen door de CCD

Publicatie datum

Beoordeling achteraf

Andere opmerkingen

Advies aan CCD

B

Datum 11 september 2018
Betreft Advies Secretariaat over Aanvraag projectvergunning Dierproeven AVD20186164

Instelling: 10.2.g
Onderzoeker: 10.2.e
Project: Het verkrijgen van bloedmonsters en bronchoalveolaire lavage monsters van niethumane primaten voor in vitro assays
Aanvraagnummer: AVD20186164
Betreft: Nieuwe aanvraag
Categorieën: Fundamenteel onderzoek
Translationeel of toegepast onderzoek

1 Inzicht in aanvraag en de eventuele knelpunten en risico's

Proces	Er zijn geen vragen gesteld aan de DEC en aan de aanvrager.			
Naam proef	Diersoort	Stam	Aantal dieren	Herkomst
3.4.4.1 Het afnemen van bloedmonsters en broncho-alveolaire lavage monsters bij makaken				
	Rhesusapen (Macaca mulatta) ¹⁰		100	Niet menselijke primaten
	Java-apen (Macaca fascicularis)		150	Niet menselijke primaten
3.4.4.2 Het afnemen van bloedmonsters bij penseelapen				
	Klauwaapjes (bijv. Callithrix jacchus)		150	Niet menselijke primaten

Citaat: Hergebruik zal plaats vinden binnen de kaders omtrent dierenwelzijn en wetenschappelijke criteria ten aanzien van de dierproef.

Gebruik van mannelijke en vrouwelijke dieren

- 3.4.4.1 Het afnemen van bloedmonsters en broncho-alveolaire lavage monsters bij makaken / Rhesusapen (Macaca mulatta): Er worden zowel mannelijke als vrouwelijke dieren gebruikt.
- 3.4.4.1 Het afnemen van bloedmonsters en broncho-alveolaire lavage monsters bij makaken / Java-apen (Macaca fascicularis): Er worden zowel mannelijke als vrouwelijke dieren gebruikt.

- 3.4.4.2 Het afnemen van bloedmonsters bij penseelapen / Klauwaapjes (bijv. *Callithrix jacchus*): Er worden zowel mannelijke als vrouwelijke dieren gebruikt.

Locatie uitvoering experimenten	- Alle proeven vinden plaats in een instelling van een vergunninghouder. - Er zijn geen problemen bekend met de vergunninghouder.
Maatschappij	11.1

2 DEC advies

DEC-advies	<p>Het DEC advies is volledig en kan als grondslag dienen voor het besluit.</p> <p>Citaat C9: Het experiment wordt uitgevoerd met niet-humane primaten, namelijk Java apen (<i>Macaca fascicularis</i>), resus apen (<i>Macaca mulatta</i>) en penseelaapjes (<i>Callithrix jacchus</i>). De keuze voor deze diersoorten is gebaseerd op de aanwezigheid van donordieren van deze diersoorten binnen het onderzoeksinstituut. Onderzoek naar voor de mens bedreigende ziektes wordt in vivo in deze diersoorten uitgevoerd, vergelijking tussen in vivo en in vitro experimenten vindt logischerwijs plaats met dezelfde diersoort.</p> <p>In principe kunnen dieren gebruikt worden die al eerder in een andere studie zijn gebruikt, mits de voorafgaande experimenten niet interfereren met de huidige vraagstelling. Dieren die in het kader van deze aanvraag worden gebruikt kunnen daarna ofwel in ditzelfde project, ofwel in een ander project worden ingezet. Hergebruik zal plaats vinden binnen de wettelijke kaders beschreven in de Wet op de Dierproeven.</p> <p>Citaat C20: Hergebruik zal plaats vinden binnen de kaders omtrent dierenwelzijn en wetenschappelijke criteria ten aanzien van de dierproef.</p> <p>Ethische afweging van de DEC: Citaat: Rechtvaardigt het afnemen van bloed en BAL van niet-humane primaten voor gebruik in in vitro testen ten behoeve van biomedisch onderzoek het ongerief dat de dieren wordt aangedaan? Is het gebruik van niet-humane primaten in dit geval essentieel?</p> <p>De waarden die voor de samenleving van belang zijn, zijn nieuwe kennis over ernstige ziektes (bijvoorbeeld betere diagnostiek, inzichten in pathogenese, nieuwe behandelmethodes en vaccins) en het beperken van het gebruik van apen als proefdier. De bloedafnames en BAL die in deze aanvraag zijn beschreven worden uitgevoerd voor in vitro assays binnen het kader van biomedisch wetenschappelijk onderzoek dat wordt uitgevoerd met behulp van niet-humane primaten (NHP). Dit onderzoek</p>
-------------------	--

betreft ernstige ziektes bij de mens, zoals AIDS, knokkelkoorts, tuberculose, malaria, multiple sclerose, de ziekte van Parkinson in niet-humane primaten proefdiermodellen. De uitkomsten van in vitro assays kunnen bijdragen aan onderzoek dat leidt tot een beter begrip van de pathogenese en het ontwikkelen van nieuwe preventieve of therapeutische interventies tegen deze ziektes en zijn daarmee van aanzienlijk belang. Daarnaast wordt concreet invulling gegeven aan de 3Vs: rechtstreeks aan vermindering en verfijning van dierproeven en potentieel aan vervanging door de ontwikkeling van in vitro methoden die een bredere toepassing kunnen vinden.

Voor de proefdieren zijn integriteit, welzijn en de autonomie in het geding. Ze zullen hierdoor enig ongemak door sedatie, bloed en BAL afnames. De dieren ondervinden hiervan licht nadeel. De uitkomsten van de in vitro experimenten kunnen aanzienlijk bijdragen aan verfijning en uiteindelijk tevens aan vermindering van in vivo experimenten, dit is van belang voor proefdieren (dit kunnen andere dieren zijn dan de dieren in deze aanvraag).

De waarden voor het onderzoeksveld zijn beschikbaarheid van NHP materiaal ten behoeve van ontwikkeling van vaccins en geneesmiddelen tegen ernstige en levensbedreigende ziektes bij de mens. Daarmee is dit onderzoek informatief en van belang.

De DEC concludeert dat het weinige nadeel dat de betrokken proefdieren ondervinden te verantwoorden is ten opzichte van het belang voor zowel de samenleving, de onderzoekers, alsmede de proefdieren (m.n. andere individuen).

Het gebruik van apen is nog steeds nodig voor onderzoek aan voor de mens zeer belastende ziekten, zoals AIDS, tuberculose, malaria etc. Echter, door toepassing van goede informatieve in vitro assays, waarbij gebruik gemaakt wordt van ex vivo apen materiaal, kunnen in vivo experimenten met apen tot een minimum beperkt worden met een zo groot mogelijke kans op relevante uitkomsten (vermindering en verfijning). De in dit project aangevraagde bloed en BAL samples zullen worden gebruikt voor het opzetten en uitvoeren van diverse assays binnen het kader van biomedisch wetenschappelijk onderzoek aan ernstige ziektes bij de mens. Dergelijke assays kunnen in de toekomst ook andere toepassingen vinden, bijvoorbeeld bij andere vormen van wetenschappelijk onderzoek of in de diagnostiek. Er zal zoveel mogelijk gebruik gemaakt worden van alternatieve routes om aan NHP materiaal te komen, zodat het aantal dierproeven dat specifiek bij dit project gebruikt wordt zo gering mogelijk blijft.

De expertise voor het verrichten van deze experimenten is beschikbaar binnen de instelling en bij de betrokken onderzoekers. De vereiste expertise en voorzieningen voor dergelijk onderzoek zijn ruimschoots aanwezig. Er is ruime ervaring in het uitvoeren van bloedafnames en BALs. De keuze voor de diersoorten sluit aan bij de binnen het instituut gebruikte proefdiermodellen, waarvoor diverse projectvergunningen zijn afgegeven. De dieren zijn specifiek gefokt voor gebruik in biomedisch onderzoek en worden sociaal gehuisvest. De uit te voeren in vitro assays dragen bij aan de 3V-principes. Het ongerief is maximaal licht. Humane eindpunten zijn niet geïndiceerd.

De haalbaarheid van de doelstellingen van dit project wordt als hoog ingeschat. Er is veel ervaring met het opzetten en toepassen van op bloed en BAL gebaseerde in vitro technieken voor karakteriseren van teststoffen en analyseren van responsen. Gezien het bovenstaande is de DEC van mening dat dit project het gebruik van deze proefdieren rechtvaardigt.

De DEC heeft extern advies ingewonnen bij
- de aanvrager is om aanvullingen gevraagd
DEC heeft gevraagd of er ook materiaal aan derden beschikbaar wordt gesteld en welke procedures er gevolgd worden om te waarborgen dat dat materiaal gebruikt wordt onder dezelfde doelstelling als in het project omschreven is.

De onderzoeker heeft aangegeven dat bij levering van materialen aan derden de ontvanger vooraf dient te bevestigen dat het geleverde materiaal alleen gebruikt wordt voor in vitro assays ter verfijning, vermindering en vervanging van in vivo experimenten. Hiervoor wordt een formulier ontworpen.

Het DEC advies is Verlenen onder voorwaarden

Het uitgebrachte advies is gebaseerd op consensus.

De volgende dilemma's zijn gesignaleerd door de DEC:
Citaat: De DEC heeft dit project behandeld als zijnde een generieke aanvraag voor NHP-materiaal. Hierdoor wordt elke bloeding/ BAL beschouwd als aparte dierproef en wordt het lastig om het cumulatieve ongerief voor elk individu te bepalen, behalve dat het binnen de

	aangegeven kaders beperkt tot licht zal blijven. Omdat de aanvrager van dit project niet in detail kan treden over wat er met het materiaal gebeurt, simpelweg omdat dat nog niet in alle gevallen bekend is, waren sommige vragen in dit advies alleen enigszins globaal te beantwoorden, met inachtneming van morele waarden en 'best practices'.
--	---

3 Kwaliteit DEC advies

Kwaliteit DEC-advies	
-----------------------------	--

	Het DEC advies is helder en navolgbaar. In het DEC advies is op heldere wijze inzicht gegeven in de vragen die aan de aanvrager zijn gesteld. Bij de beantwoording van de beoordelingsvragen verstrekt u een heldere onderbouwing. U benoemt uw advies bij C9 hergebruik maar geeft niet de ethische afweging van de DEC weer.
--	--

4 Inhoudelijke beoordeling

Doelstelling	Citaat: Het primaire doel van deze aanvraag is het opzetten, optimaliseren en in stand houden van diverse in vitro testen ter ondersteuning, aanvulling (verfijning) of vervanging van apenmodellen die gebruikt worden voor van het beantwoorden van wetenschappelijk vragen met betrekking tot het begrijpen en ontrafelen van mechanismen en bestrijding van ernstige ziekten van de mens. Het gaat hierbij om bloed en BAL verkregen van gezonde dieren om in vitro testen uit te voeren of op te zetten. Het overall doel is het ontwikkelen en/of gebruiken van in vitro testen die bijdragen aan verfijning en vermindering van het gebruik van apenmodellen. Verfijning door verkrijgen van optimale informatie uit in vitro systemen voordat begonnen wordt met in vivo studies, Vermindering door het op voorhand kunnen uitsluiten van stoffen waarvan deze testen aantonen dat ze potentieel toxisch of niet werkzaam zijn. De in vitro verkregen data kunnen ook leiden tot bijstelling van de in vivo studies. Daarnaast zij de data uit deze testen van belang voor het beter kunnen duiden van in vivo data.
Doelstelling	

Wetenschappelijk en maatschappelijk belang	<p>Citaat: Het wetenschappelijk belang is dat er met het bloed en BAL dat in deze aanvraag zal worden verzameld in vitro studies worden uitgevoerd waarmee wetenschappelijke vragen met betrekking tot het biomedisch onderzoek kunnen worden beantwoord die zullen bijdragen aan het begrijpen en ontrafelen van ziektemechanismen voor bij de mens levensbedreigende of ernstige ziekten met een zo minimaal en optimaal mogelijk gebruik van apen. De resultaten zullen worden gepubliceerd in vooraanstaande wetenschappelijke tijdschriften.</p> <p>Opzetten of gebruik van in vitro testen voor levensbedreigende of invaliderende ziekten voor de mens dragen bij aan de breed gedragen maatschappelijke ideeën over verfijning en reductie van in vivo onderzoek bij niet-humane primaten. De verzamelde kennis zal bijdragen aan het verder ontwikkelen van deze testen. Daarnaast levert de kennis uit deze testen potentieel een bijdrage aan het bestrijden van deze ernstige aandoeningen.</p>
Onderbouwing wetenschappelijk en maatschappelijk belang	11.1
Wetenschappelijke kwaliteit Kwaliteit aanvrager/ onderzoeksgroep en onderzoek	<p>Citaat C7 DEC advies: Dit onderzoek wordt gedaan met behulp van niet-humane primaten (NHP) binnen het kader van biomedisch wetenschappelijk onderzoek aan ernstige aandoeningen bij de mens. Het betreft onderzoek naar pathogenese en ontwikkelen van nieuwe preventieve of therapeutische interventies tegen ernstige ziektes, zoals AIDS, knokkelkoorts, tuberculose, malaria, multiple sclerose, de ziekte van Parkinson. De onderzoekers betrokken bij deze projecten hebben veel ervaring met het opzetten en toepassen van diverse in vitro technieken gebaseerd op gebruik van bloed en BAL van niet-humane primaten. De resultaten van de in vitro testen dragen bij aan de verdere verfijning van de dierproeven en kan bijdragen aan het verminderen van het aantal dieren gebruikt in in vivo experimenten. Degenen die de aanvragen in behandeling nemen en de materialen afnemen zijn deskundig.</p>

3V's

Vervanging	
	<p>3.4.4.1 Het afnemen van bloedmonsters en broncho-alveolaire lavage monsters bij makaken: Citaat: Voor de in vitro testen is bloed of BAL van makaken nodig. De testen worden gebruikt om een aantal aspecten vast te stellen die nodig zijn voor studies in apenmodellen die leiden tot verfijning van het model, vermindering van het aantal benodigde dieren, kweken van (aap-specifieke) pathogenen of verkrijgen van in vitro gegevens waardoor bijvoorbeeld de in vivo verkregen data beter begrepen kunnen worden. Omdat dit specifieke apenmodellen betreft kunnen deze testen niet opgezet worden met bloed van andere soorten, waaronder de mens.</p>
	<p>3.4.4.2 Het afnemen van bloedmonsters bij penseelapen: Citaat: Voorde in vitro testen om is bloed of penseelapen nodig. De testen worden gebruikt om een aantal aspecten vast te stellen die nodig zijn voor studies in modellen waarbij penseelapen worden gebruikt (ernstige en levensbedreigende ziekten voor de mens; met name infectieziekten, chronische en neurodegeneratieve ziekten) en die leiden tot verfijning van het betreffende model, vermindering van het aantal benodigde dieren of verkrijgen van in vitro gegevens waardoor bijvoorbeeld de in vivo verkregen data beter begrepen kunnen worden. Omdat dit specifieke modellen in penseelapen betreft kunnen deze testen niet opgezet worden met bloed van andere soorten, waaronder de mens. Bloed van andere dieren inclusief de mens is ongeschikt.</p>

Verminderen	
	<p>3.4.4.1 Het afnemen van bloedmonsters en broncho-alveolaire lavage monsters bij makaken: Citaat: Waar mogelijk zal in de bloedaanvragen worden voorzien door serum of cellen afkomstig uit onze bio-bank of worden voorzien door de afname te combineren met gezondheidscontroles of van dieren die om andere redenen ge-euthanaseerd worden. Alleen in gevallen dat dat niet mogelijk is zal van dieren op dit protocol bloed of BAL worden afgenomen.</p> <p>Alle bloed en BAL aanvragen voor in vitro werk zullen door de Instantie voor Dierenwelzijn (IVD) worden getoetst. Voor analyses met het bloed zal door de onderzoekers met statistische analyse onderbouwd worden van hoeveel dieren bloed nodig is om tot een resultaat te komen. Door het gebruik van microassays zal daar waar mogelijk zal de benodigde hoeveelheid bloed zo minimaal mogelijk zijn.</p>
	<p>3.4.4.2 Het afnemen van bloedmonsters bij penseelapen: Citaat: Waar mogelijk zullen bloedaanvragen worden voorzien door materiaal uit de bio-bank of worden voorzien door deze bloedafname te combineren met gezondheidscontroles. Alleen in gevallen dat dat niet mogelijk is zullen van dieren op dit protocol bloed worden afgenomen. Door het gebruik van micro-testen daar waar mogelijk zal de benodigde hoeveelheid bloed zo minimaal mogelijk zijn.</p>

Verfijnen	<p>3.4.4.1 Het afnemen van bloedmonsters en broncho-alveolaire lavage monsters bij makaken: Citaat: Om stress waar mogelijk te vermijden zijn de dieren zijn getraind om in de thuiskooi zoveel mogelijk vrijwillig mee te werken aan invasieve biotechnische handelingen zoals het geven van een verdoving via intramusculaire toediening of waar mogelijk bloedafname.</p> <p>Tijdens de studie zullen de dieren worden geobserveerd. Mochten er na de studie veranderingen optreden in gedrag, eetlust, of ontlasting, dan wordt de veterinaire hiervan op de hoogte gesteld.</p> <p>De dieren zullen op gewicht worden gedoseerd qua sedativa.</p> <p>Zowel bij PRT training als bij welzijnsobservaties wordt ook in de vorm van interactie en het aanbieden van verrijking (food en non-food) een zo optimaal mogelijk welzijn van de proefdieren nagestreefd.</p> <p>Er is veel geïnvesteerd in micro-methodes om zoveel mogelijk informatie te krijgen uit een zo klein mogelijk bloedvolume. Ook wordt ernaar gestreefd om indien geen vol bloed nodig is, na de bloedafname plasma, de rode bloedcellen (welke nodig zijn voor malariakweken) en de witte cellen van elkaar te scheiden om in verschillende testen in te zodat minder bloed afgenomen hoeft te worden.</p> <p>De dieren worden voor aanvang van de studie getraind om in de thuiskooi zoveel mogelijk vrijwillig mee te werken aan invasieve biotechnische handelingen zoals het geven van een verdoving via intramusculaire toediening. De dieren zullen op gewicht worden gedoseerd qua sedativa.</p>
	<p>3.4.4.2 Het afnemen van bloedmonsters bij penseelapen: Citaat: De penseelapen zijn gewend om zelfstandig in een overloopkooi te gaan zitten zodat ze stressvrij uit de kooi kunnen worden gehaald. In het geval van kleine bloedafnames kan bij penseelapen het bloed ongesedeerd worden afgenomen via de kuitvene (hoeveelheden <200pL). Bij grotere bloedafname zullen dieren kort gesedeerd worden.</p> <p>Zowel bij PRT training als bij welzijnsobservaties wordt ook in de vorm van interactie en het aanbieden van verrijking (food en non-food) een zo optimaal mogelijk welzijn van de dieren nagestreefd. Er wordt gebruik gemaakt van micro-methodes om zoveel mogelijk informatie te krijgen uit een zo klein mogelijk bloedvolume.</p>
Hergebruik	Er is sprake van hergebruik van dieren.

3.4.4.1 Het afnemen van bloedmonsters en broncho-alveolaire lavage monsters bij makaken: Citaat: Gezien de lange levensduur van makaken en het milde ongerief van deze dierproef is het mogelijk dat er dieren worden ingezet die al in een andere dierproef zijn gebruikt, mits de eerdere studies geen effect hebben op het te verkrijgen materiaal waardoor de in vitro testen beïnvloed worden. Indien sprake is van hergebruik, zal deze plaatsvinden binnen de wettelijke kaders beschreven in art. 1e van de Wet op de Dierproeven en zoals beschreven in de Toelichting.

3.4.4.2 Het afnemen van bloedmonsters bij penseelapen: Citaat: Omdat dit een studie betreft met mild ongerief is het in principe mogelijk dat dieren worden gebruikt die in eerdere studies zijn geweest (alles binnen de wettelijke kaders beschreven in art. 1e van de Wet op de Dierproeven en zoals beschreven in de Toelichting) mits deze studies geen effect hebben op het bloed waardoor de in vitro testen beïnvloed worden.

Naam proef	Worden de dieren gedood?	Doden volgens richtlijn?
3.4.4.1 Het afnemen van bloedmonsters en broncho-alveolaire lavage monsters bij makaken	Nee	
3.4.4.2 Het afnemen van bloedmonsters bij penseelapen	Nee	

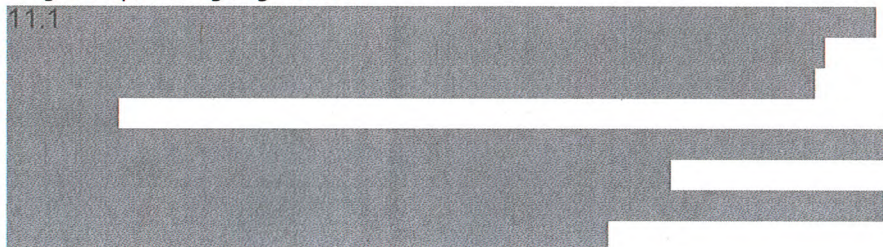
Naam proef		
3.4.4.1 Het afnemen van bloedmonsters en broncho-alveolaire lavage monsters bij makaken	HEP: Worden niet verwacht	
Rhesusapen (Macaca mulatta)	Ongerief: 100,0% Licht	
Java-apen (Macaca fascicularis)	Ongerief: 100,0% Licht	
3.4.4.2 Het afnemen van bloedmonsters bij penseelapen	HEP: Worden niet verwacht	
Klauwaapjes (bijv. Callithrix jacchus)	Ongerief: 100,0% Licht	

5 Samenvatting

Het projectvoorstel bevat voldoende informatie over het belang van het onderzoek, de strategie, de 3V's, het ongerief en de humane eindpunten om tot een oordeel te kunnen komen. Het advies van de DEC kan hieraan ten grondslag liggen.

De aanvraag betreft een koepelaanvraag om bloed en longvocht van niet-humane primaten te verkrijgen om in vitro testen uit te voeren of op te zetten. Het Secretariaat heeft bij de behandeling van de aanvraag de volgende puntenesignaleerd:

11.1

Gezien de diersoorten, namelijk niet-humane primaten, en de aard van de

handelingen met het milde ongerief van deze dierproef is het mogelijk dat er dieren worden ingezet die al in een andere dierproef zijn gebruikt, mits de eerdere studies geen effect hebben op het te verkrijgen materiaal waardoor de in vitro testen beïnvloed worden. Dieren die in het kader van deze aanvraag worden gebruikt kunnen daarna ofwel in ditzelfde project, ofwel in een ander project worden ingezet. Hergebruik zal plaats vinden binnen de wettelijke kaders beschreven in de Wet op de Dierproeven. De aanvrager geeft aan het hergebruik in overleg met de IvD te doen en het Secretariaat vertrouwt op de kundigheid van de IvD.

Beoordeling achteraf is nodig omdat het een proef met gebruik van niet humane primaten betreft.

De DEC discussieert nog dat het lastig is om het cumulatieve ongerief voor elk individu te bepalen, behalve dat het binnen de aangegeven kaders beperkt tot licht zal blijven. De conclusie luidt dat zo lang ze niet boven het cumulatieve lichte ongerief uitkomen het goed wordt bevonden om de proef uit te voeren.

11.1

Mogelijke aanvullende vragen worden naar aanleiding van de gevoerde discussie in de vergadering gesteld.

6 Voorstel besluit incl. voorstel geldigheidsduur van de vergunning

11.1

Voorwaarden

Beoordeling achteraf

In dit project worden dierproeven toegepast waarbij niet-menselijke primaten worden gebruikt en wordt daarom voorzien van beoordeling achteraf. Deze beoordeling zal uiterlijk augustus 2024 plaatsvinden. Er zal dan beoordeeld worden of de doelstellingen van het project werden bereikt. Daarnaast wordt bekeken of de schade die de dieren hebben ondervonden, het aantal en soorten proefdieren en de ernst de dierproeven conform de vergunning waren.

Ter informatie

Onderstaande informatie is opgenomen op grond van artikel 1d lid 4, artikel 10a1 lid 2, artikel 10 lid 2 en/of artikel 10a3 van de wet.

- Go/ no go momenten worden voor aanvang van elk experiment afgestemd met de IvD.
- Het is verboden een dierproef te verrichten voor een doel dat, naar de algemeen kenbare, onder deskundigen heersende opvatting, ook kan worden bereikt anders dan door middel van een dierproef, of door middel van een dierproef waarbij minder dieren kunnen worden gebruikt of minder ongerief wordt berokkend dan bij de in het geding zijnde proef het geval is.
- Het is verboden dierproeven te verrichten voor een doel waarvan het belang niet opweegt tegen het ongerief dat aan het proefdier wordt berokkend.
- Overige wettelijke bepalingen blijven van kracht.

De ingangsdatum van de vergunning kan niet voor de verzenddatum van de beschikking zijn en zal indien van toepassing aangepast worden. Dit is ook het geval bij een voorgenomen besluit.

8 Concept beschikking voor akkoord CCD

10.2.e

Van: Info-zbo
Verzonden: dinsdag 2 oktober 2018 09:30
Aan: Info-zbo; 10.2.e
CC: 10.2.e en 10.2.g
Onderwerp: RE: Voorgenomen besluit AVD 10.2.g 20186164
Bijlagen: BPRC-dec_advies_AVD 10.2.g 20186164_Def.docx

19

Categorieën:

Geachte 10.2.e
In de mail van gisteren ontbrak het DEC-advies. In de bijlage van deze mail bevindt zich dit advies.
Met vriendelijke groeten,

Centrale Commissie Dierproeven www.centralecommissiedierproeven.nl

Prinses Beatrixlaan 2 | 2595 AL | Den Haag
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

T: 0900 2800028

E: info@zbo-ccd.nl

Van: Info-zbo
Verzonden: maandag 1 oktober 2018 12:05

17

Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e en 10.2.g
Onderwerp: Voorgenomen besluit AVD 10.2.g 20186164

Geachte 10.2.e
Bijgaand treft u de concept beslissing aan van de Centrale Commissie Dierproeven.
De CCD heeft de aanvraag besproken en is voornemens deze af te wijzen. De motivering kunt u lezen in bijgevoegde concept beslissing.

Wij stellen u hierbij op grond van artikel 4:7 Algemene wet Bestuursrecht in de gelegenheid om vóór 8 oktober 2018 te reageren op deze voorgenomen afwijzing alvorens er een definitief besluit wordt genomen.
U kunt uw zienswijze per mail sturen naar het volgende mail adres: info@zbo-ccd.nl. Of per post: t.a.v. Centrale Commissie Dierproeven, Postbus 93118.

Mocht u geen gebruik willen maken van de mogelijkheid te reageren, verzoeken wij u ons dat ook vóór 8 oktober 2018 te laten weten. Het voorgenomen besluit zal dan definitief gemaakt worden.

Indien wij dan niets van u gehoord hebben, gaan wij er van uit dat u geen gebruik wilt maken van de mogelijkheid om inhoudelijk op de concept beslissing te reageren.

Meer informatie

Heeft u vragen, kijk dan op www.zbo-ccd.nl. Of neem telefonisch contact met ons op: 0900 28 000 28 (10 ct/minuut).

Met vriendelijke groet,

Centrale Commissie Dierproeven www.centralecommissiedierproeven.nl

Prinses Beatrixlaan 2 | 2595 AL | Den Haag
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

T: 0900 2800028

E: info@zbo-ccd.nl

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

10.2.e en 10.2.g

Centrale Commissie Dierproeven

Postbus 20401
2500 EK Den Haag
www.centralecommissiedierproeven.nl

T 0900-2800028 (10 ct /min)

info@zbo-ccd.nl

Referentie

Aanvraagnummer
AVD10.2.g 20186164

Datum 1 oktober 2018

Betreft Voorgenomen besluit aanvraag projectvergunning Dierproeven

CONCEPT

Geachte 10.2.e

Op 3 augustus 2018 hebben wij uw aanvraag voor een projectvergunning dierproeven ontvangen. Het gaat om uw project 'het verkrijgen van bloedmonsters en bronchoalveolaire lavage monsters (hierna: BAL) van niet humane primaten voor in vitro assays' met aanvraagnummer AVD10.2.g 20186164. Wij hebben uw aanvraag beoordeeld.

Op 30 augustus 2018 heeft u uw aanvraag naar aanleiding van vragen van de DEC aangepast. De aanpassing zag op het volgende. De looptijd van het project is veranderd naar 1 oktober 2018 tot 31 augustus 2023 en in de Niet technische samenvatting (hierna: NTS) zijn enkele kleine tekstuele veranderingen aangebracht.

Beslissing

Wij wijzen uw aanvraag af. Dit betekent dat het op grond van artikel 10a, lid 1 van de Wet op de dierproeven (hierna de wet) niet is toegestaan het project 'het verkrijgen van bloedmonsters en bronchoalveolaire lavage monsters van niet humane primaten voor in vitro assays' te starten. Hierna kunt u lezen op grond van welke overwegingen wij tot deze beslissing zijn gekomen.

Procedure

Wij hebben advies gevraagd bij de Dierexperimentencommissie 10.2.g. Dit advies is opgesteld op 7 september 2018. Bij de beoordeling van uw aanvraag is dit advies betrokken overeenkomstig artikel 10a, lid 3 van de wet.

Wij hebben dit besluit op 28 september 2018 aan u voorgelegd en u in de gelegenheid gesteld om conform artikel 4:7 Algemene wet Bestuursrecht (hierna: Awb) hierop uw zienswijze in te dienen.

Motivering

Wij kunnen ons om onderstaande redenen niet vinden in het uiteindelijke advies van de Dierexperimentencommissie (hierna: DEC)

Hoofddoelstellingen zijn te breed

Conform artikel 10a2 tweede lid sub a van de wet beoordeelt de commissie de doelstelling van het project. De uiteindelijke doelen zijn in het projectvoorstel als volgt beschreven:

"Het primaire doel van deze aanvraag is het opzetten, optimaliseren en in stand houden van diverse in vitro testen ter ondersteuning, aanvulling (verfijning) of vervanging van apenmodellen die gebruikt worden voor van het beantwoorden van wetenschappelijk vragen met betrekking tot het begrijpen en ontrafelen van mechanismen en bestrijding van ernstige ziekten van de mens. Het gaat hierbij om bloed en BAL verkregen van gezonde dieren om in vitro testen uit te voeren of op te zetten.

Bloed voor het onderhouden van biobank, waar onderzoekers van zowel binnen het instituut als daarbuiten en in het kader van grote Europese consortia onder andere bloedproducten kunnen aanvragen."

De commissie is van oordeel dat de hoofddoelstellingen te breed zijn geformuleerd.

Uit het DEC advies blijkt eveneens dat zij het volgende stellen: *"de nadere doelstelling van de aanvraag is lastig in detail te beschrijven, aangezien NHP-materiaal voor allerlei verschillende biomedische onderzoeksvragen kan worden gebruikt, niet alleen in relatie tot in vivo onderzoek bij de instelling."*

De DEC heeft deze aanvraag geïdentificeerd als een generiek project, waarbij elke bloedafname en/of BAL gezien wordt als één dierproef. De verschillende onderzoeken waarvoor de dierproeven worden ingezet behoeven per categorie, welke omschreven zijn in bijlagen 3.4.4.1 en 3.4.4.2 van de beschrijving dierproeven, echter een eigenstandige projectevaluatie. De commissie kenmerkt deze categorieën als de volgende:

1. Verkrijgen van BAL en bloed voor in vitro testen van levensbedreigende ziekten
2. Verkrijgen van BAL en bloed voor in vitro testen van ernstige ziekten
3. Verkrijgen van bloed voor de biobank

Uw aanvraag heeft in huidige vorm het kenmerk van een te groot onderzoeksprogramma en niet van een individueel onderzoeksproject en voldoet derhalve niet aan artikel 1 sub b van de wet. In de huidige vorm beschouwen wij uw projectvoorstel als drie afzonderlijke projecten.

Uit het projectvoorstel komt niet naar voren en is niet beschreven voor welke biomedische wetenschappelijke onderzoeken de *in vitro* assays worden uitgevoerd.

Conform artikel 10a lid 7 en artikel 10a2 tweede lid sub d van de wet maakt de commissie een analyse van de schade en de baten die het project oplevert, waarbij wordt nagegaan of de schade in de vorm van pijn, lijden, angst of blijvende schade bij de dieren wordt gerechtvaardigd door het te verwachte resultaat met inachtneming van de ethische overwegingen, en op termijn voordelen kan opleveren voor mens, dier of milieu. Op basis van de aangeleverde informatie in de projectaanvraag kunnen wij niet tot een goede invulling van deze taak komen. Het is niet navolgbaar hoe de *in vitro* testen/biobank-samples kunnen bijdragen aan de benoemde hoofddoelen. Voorts is niet navolgbaar op basis waarvan er gekozen wordt voor bepaalde *in vitro* testen/biobank-samples. Voor het verkrijgen van bloed voor de biobank dient in de aanvraag concreter beschreven te worden waarvoor en voor welke derden samples voor de biobank worden gebruikt. Derhalve is het voor de commissie niet in te schatten waar de onderzoeken toe zullen leiden en is het project niet toetsbaar.

Onvoldoende samenhang

Meer specifiek zijn wij van oordeel dat de twee bijlagen uit uw aanvraag niet voldoende samenhang bevatten om een toetsbaar project te kunnen vormen.

Niet is beschreven hoe de onderzoeksresultaten van de dierproeven welke op grond van bijlage 3.4.4.1 worden verricht (direct) in relatie staan tot de onderzoeksresultaten van de dierproeven op grond van bijlage 3.4.4.2. Er is derhalve geen inzicht in de samenhang tussen de onderzoeksresultaten van de dierproeven.

Verkrijgen van samples op de minst belastende wijze

De commissie is van oordeel dat het projectvoorstel niet voldoet aan artikel 10 tweede lid aanhef en onder sub c van de wet, namelijk de desbetreffende dierproef berokkent de dieren het minste pijn, lijden, angst of blijvende schade.

Uit het projectvoorstel dierproeven volgt dat in eerste instantie bij jaarlijkse gezondheidscontroles van de dieren BAL uitgevoerd kan worden en of extra bloed afgenomen kan worden. In het projectvoorstel worden daarnaast andere manieren beschreven om NHP materiaal beschikbaar te krijgen.

Niet beschreven is in welke situaties de beschreven handelingen niet gelijktijdig met de jaarlijkse gezondheidscontroles kunnen samenvallen. Meer specifiek ontbreekt een heldere onderbouwing waarom het voor sommige testen noodzakelijk is om met vers bloed te werken. Ook is onduidelijk waarom van dieren met specifieke kenmerken meer dan één keer per jaar bloed dient te worden afgenomen. Evenmin is uit het projectvoorstel gebleken dat het NHP-materiaal dient te worden gebruikt ten behoeve van biomedische onderzoeksvragen welke binnen een kort tijdsbestek dienen te worden behandeld.

Voor het overige merken wij op

Wij merken op dat uit uw aanvraag volgt dat u van de dieren BAL en of extra bloed wilt afnemen tijdens jaarlijkse gezondheidscontroles of voorafgaand aan euthanasie en dat u in de veronderstelling bent dat dit geen dierproef is en hiervoor geen vergunning nodig is.

De CCD is van oordeel dat de in de aanvraag beschreven handelingen tijdens jaarlijkse gezondheidscontroles of voorafgaand aan euthanasie afzonderlijk dierproeven zijn waarvoor een vergunning moet worden aangevraagd. U kunt er ook voor kiezen deze proeven onderdeel te laten uitmaken van de voorliggende aanvraag. In beide gevallen dient u deze handelingen /dierproeven nader te onderbouwen.

De in de bijlage opgenomen beschrijving van de artikelen van de wet- en regelgeving zijn de grondslag van dit besluit.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief schriftelijk een bezwaarschrift indienen.

Een bezwaarschrift kunt u sturen naar Centrale Commissie Dierproeven, afdeling Juridische Zaken, postbus 20401, 2500 EK Den Haag.

Bij het indienen van een bezwaarschrift vragen we u in ieder geval de datum van de beslissing waartegen u bezwaar maakt en het aanvraagnummer te vermelden. U vindt deze gegevens in het colofon.

Bezwaar schorst niet de werking van het besluit waar u het niet mee eens bent. Dat betekent dat dat besluit wel in werking treedt en geldig is. U kunt tijdens deze procedure een voorlopige voorziening vragen bij de Voorzieningenrechter van de rechtbank in de woonplaats van de aanvrager. U moet dan wel kunnen aantonen dat er sprake is van een spoedeisend belang.

Voor de behandeling van een voorlopige voorziening is griffierecht verschuldigd. Op <http://www.rechtspraak.nl/Organisatie/Rechtbanken/Pages/default.aspx> kunt u zien onder welke rechtbank de vestigingsplaats van de aanvrager valt.

Meer informatie

Heeft u vragen, kijk dan op www.centralecommissiedierproeven.nl. Of neem telefonisch contact met ons op: 0900 28 000 28 (10 ct/minuut).

Met vriendelijke groet,

De Centrale Commissie Dierproeven
namens deze:

drs. F. Braunstahl
Algemeen Secretaris

Dit besluit is genomen met inachtneming van het Besluit mandaat, volmacht en machtiging van de Centrale Commissie Dierproeven CCD 2014 zoals de Centrale Commissie Dierproeven heeft vastgesteld op 19 december 2014, ref 2014-04 en is gepubliceerd in de Staatscourant van 2 januari 2015, Nr. 163

Bijlagen

- DEC-advies
- Weergave wet- en regelgeving

Weergave wet- en regelgeving

Dit project en wijzigingen

Volgens artikel 10c van de Wet op de Dierproeven (hierna de wet) is het verboden om andere dierproeven uit te voeren dan waar de vergunning voor is verleend. De dierproeven mogen slechts worden verricht in het kader van een project, volgens artikel 10g. Uit artikel 10b volgt dat de dierproeven zijn ingedeeld in de categorieën terminaal, licht, matig of ernstig. Als er wijzigingen in een dierproef plaatsvinden, moeten deze gemeld worden aan de Centrale Commissie Dierproeven. Hebben de wijzigingen negatieve gevolgen voor het dierenwelzijn, dan moet volgens artikel 10a5 de wijziging eerst voorgelegd worden en mag deze pas doorgevoerd worden na goedkeuren door de Centrale Commissie Dierproeven.

Artikel 10b schrijft voor dat het verboden is een dierproef te verrichten die leidt tot ernstige mate van pijn, lijden, angst of blijvende schade die waarschijnlijk langdurig zal zijn en niet kan worden verzacht, tenzij hiervoor door de Minister een ontheffing is verleend.

Verzorging

De fokker, leverancier en gebruiker moeten volgens artikel 13f van de wet over voldoende personeel beschikken en ervoor zorgen dat de dieren behoorlijk worden verzorgd, behandeld en gehuisvest. Er moeten ook personen zijn die toezicht houden op het welzijn en de verzorging van de dieren in de inrichting, personeel dat met de dieren omgaat moet toegang hebben tot informatie over de in de inrichting gehuisveste soorten en personeel moet voldoende geschoold en bekwaam zijn. Ook moeten er personen zijn die een eind kunnen maken aan onnodige pijn, lijden, angst of blijvende schade die tijdens een dierproef bij een dier wordt veroorzaakt. Daarnaast zijn er personen die zorgen dat een project volgens deze vergunning wordt uitgevoerd en als dat niet mogelijk is zorgen dat er passende maatregelen worden getroffen.

In artikel 9 staat dat de persoon die het project en de dierproef opzet deskundig en bekwaam moet zijn. In artikel 8 van het Dierproevenbesluit 2014 staat dat personen die dierproeven verrichten, de dieren verzorgen of de dieren doden, hiervoor een opleiding moeten hebben afgerond.

Voordat een dierproef die onderdeel uitmaakt van dit project start, moet volgens artikel 10a3 van de wet de uitvoering afgestemd worden met de instantie voor dierenwelzijn.

Pijnbestrijding en verdoving

In artikel 13 van de wet staat dat een dierproef onder algehele of plaatselijke verdoving wordt uitgevoerd tenzij dat niet mogelijk is, dan wel bij het verrichten van een dierproef worden pijnstillers toegediend of andere goede methoden gebruikt die de pijn, het lijden, de angst of de blijvende schade bij het dier tot een minimum beperken. Een dierproef die bij het dier gepaard gaat met zwaar letsel dat hevige pijn kan veroorzaken, wordt niet zonder verdoving uitgevoerd. Hierbij wordt afgewogen of het toedienen van verdoving voor het dier traumatischer is dan de dierproef zelf en het toedienen van verdoving onverenigbaar is met het doel van de dierproef. Bij een dier wordt geen stof toegediend waardoor het dier niet meer of slechts in verminderde mate in staat is pijn te tonen, wanneer het dier niet tegelijkertijd voldoende verdoving of pijnstilling krijgt toegediend, tenzij wetenschappelijk gemotiveerd. Dieren die pijn

kunnen lijden als de verdoving eenmaal is uitgewerkt, moeten preventief en postoperatief behandeld worden met pijnstillers of andere geschikte pijnbestrijdingsmethoden, mits die verenigbaar zijn met het doel van de dierproef. Zodra het doel van de dierproef is bereikt, moeten passende maatregelen worden genomen om het lijden van het dier tot een minimum te beperken.

Einde van een dierproef

Artikel 13a van de wet bepaalt dat een dierproef is afgelopen wanneer voor die dierproef geen verdere waarnemingen hoeven te worden verricht of, voor wat betreft nieuwe genetisch gemodificeerde dierenlijnen, wanneer bij de nakomelingen niet evenveel of meer, pijn, lijden, angst, of blijvende schade wordt waargenomen of verwacht dan bij het inbrengen van een naald. Er wordt dan door een dierenarts of een andere ter zake deskundige beslist of het dier in leven zal worden gehouden. Een dier wordt gedood als aannemelijk is dat het een matige of ernstige vorm van pijn, lijden, angst of blijvende schade zal blijven ondervinden. Als een dier in leven wordt gehouden, krijgt het de verzorging en huisvesting die past bij zijn gezondheidstoestand.

Volgens artikel 13b moet de dood als eindpunt van een dierproef zoveel mogelijk worden vermeden en vervangen door in een vroege fase vaststelbare, humane eindpunten. Als de dood als eindpunt onvermijdelijk is, moeten er zo weinig mogelijk dieren sterven en het lijden zo veel mogelijk beperkt blijven.

Uit artikel 13d volgt dat het doden van dieren door een deskundig persoon moet worden gedaan, wat zo min mogelijk pijn, lijden en angst met zich meebrengt. De methode om te doden is vastgesteld in de Europese richtlijn artikel 6.

In artikel 13c is vastgesteld dat proefdieren geadopteerd kunnen worden, teruggeplaatst in hun habitat of in een geschikt dierhouderijsysteem, als de gezondheidstoestand van het dier het toelaat, er geen gevaar is voor volksgezondheid, diergezondheid of milieu en er passende maatregelen zijn genomen om het welzijn van het dier te waarborgen.

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 8 oktober 2018 14:02
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: Voorgenomen besluit Concept beschikking

25

Geachte 10.2.e

Hartelijk dank voor uw email. Aangezien ik uw zienswijze reeds ontvangen heb, ga ik ervan uit dat uw onderstaande verzoek kan komen te vervallen.

Mocht u vragen hebben dan verneem ik dat graag.

Met een vriendelijke groet,

10.2.e

Van: 10.2.e en 10.2.g
Verzonden: vrijdag 5 oktober 2018 15:07
Aan: info@zbo-ccd.nl
CC: 10.2.e
Onderwerp: Voorgenomen besluit Concept beschikking

20

Geachte leden van de CCD

Betreffende de concept beslissing AVD 10.2.g 20186164 willen wij graag reageren op uw opmerkingen en het voornemen de betreffende vergunning af te wijzen en graag een zienswijze opsturen. Gezien de zorgvuldigheid waarmee we dit willen doen is het niet helemaal zeker of we dit voor 8 oktober kunnen indienen. Graag willen wij u hierbij vragen om deze termijn uit te stellen tot uiterlijk 10 oktober.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

10.2.e en 10.2.g

10.2.g

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 8 oktober 2018 13:59
Aan: Info-zbo
Onderwerp: RE: Concpt besluit AVD 10.2.g 20186164

24

Hee nee die had ik gemist.

Gr 10.2.e

Van: 10.2.e **Namens** Info-zbo
Verzonden: maandag 8 oktober 2018 13:36
Aan: 10.2.e
Onderwerp: FW: Concpt besluit AVD 10.2.g 20186164

23

Hee 10.2.e

Had jij onderstaande mail al gezien?

Groetjes 10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: zondag 7 oktober 2018 20:13
Aan: info@zbo-ccd.nl
Onderwerp: Concpt besluit AVD 10.2.g 20186164

21

Geachte Drs. Braunstahl,

Bijgesloten vind u onze zienswijze betreffende het voorgenomen besluit van de CCD onze aanvraag projectvergunning Dierproeven AVD 10.2.g 20186164 af te wijzen.

Met Vriendelijke Groet,

10.2.e

10.2.e en 10.2.g

10.2.g

Centrale Commissie Dierproeven
t.a.v. drs. F. Braunstahl
Algemeen Secretaris
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

22
10.2.e en 10.2.g

7 oktober 2018

ref. 2018-01/JL

Betreft: AVD 10.2.g 20186164

Geachte drs. Braunstahl,

Naar aanleiding van het voorgenomen Besluit aanvraag projectvergunning Dierproeven AVD 10.2.g 20186164 doen wij u hierbij onze zienswijze toekomen.

Uw stelt dat in de huidige vorm de aangevraagde projectvergunning dierproeven een te groot onderzoeksprogramma betreft en er niet van een individueel onderzoeksproject sprake is. Deels kunnen wij ons daar in vinden. In tegenstelling tot de CCD zijn wij van echter wel van mening dat het verkrijgen van bloedsamples van makaken en van penseelapen dezelfde doelstelling en handelingen hebben en daarom wel tot 1 onderzoeksproject behoren. We kunnen ons vinden in de mening van de CCD dat het verkrijgen van BAL een separate doelstelling heeft. Deze zullen we uit een bijgestelde aanvraag verwijderen en separaat aanvragen. Graag horen we of het mogelijk is de huidige aanvraag bij te stellen waarbij we de BAL-aanvraag laten vervallen en daarnaast een aantal aanpassingen conform onderstaande punten doorvoeren. Ik ben niet helemaal zeker van de mogelijkheden hieromtrent.

Het verkrijgen van bloedmonsters voor het opzetten van in vitro testen is belangrijk voor het ontwikkelen van alternatieven voor het gebruik van primaten, zowel voor Verfijning, Vermindering als Vervanging. U geeft aan dat het niet duidelijk is voor welke biomedische wetenschappelijke doelstellingen dit bloed gebruikt gaat worden. Binnen het onderzoeksinstituut wordt onderzoek gedaan naar virologische, parasitaire en bacteriële infectieziekten en neuro-immunologische en neurodegeneratieve ziekten. U moet hierbij denken aan ernstige, opkomende en/of nieuwe infectieziekten als ZIKA, dengue en Rift Valley Fever, malaria, tuberculose, alsmede aan ernstige andere aandoeningen zoals multiple sclerose, Ziekte van Parkinson en Alzheimer. Deze aanvulling kunnen wij in de aanvraag verwerken. Echter, het volle spectrum van de beoogde doelstellingen kan inderdaad niet exact aangegeven worden omdat niet precies bekend is wat de relevante vragen de komende 5 jaar zullen zijn, zowel op het gebied van de ziekten, de modellen en het opzetten van in vitro technologie daarvoor. Wel zullen de doelstellingen voor het biomedisch onderzoek waarbij het bloed van deze donoren relevant is altijd liggen op het gebied van bestrijding en kennis omtrent levensbedreigende en ernstige ziekten voor de mens en het ontwikkelen van proefdier vervangende of alternatieven of verminderen van het gebruik van proefdieren. Voorbeelden hierbij kunnen zijn het bepalen van kruisreactiviteiten, veiligheidsprofielen of effecten op bepaalde cel componenten voordat besloten wordt of het zinvol is de dierstudies uit te voeren en hoe deze zo optimaal mogelijk

te doen. en hoe deze uit te voeren. Dit zijn gegevens die nodig zijn om vooraf te bepalen of een dierstudie in een NHP wel zin heeft of om de juiste of de meest veelbelovende componenten te identificeren (verfijning en vermindering), gegevens die nodig zijn om te bepalen of een projectvergunning aangevraagd zal worden en om zo min mogelijk dieren te gebruiken. Ook van externe partijen komt soms een aanvraag wat bloed te kunnen gebruiken voor in vitro testen (altijd in overleg met ons). Alle aanvragen om bloed van donoren te verkrijgen zullen vallen binnen de doelstelling van het instituut, dus alleen voor studies aan ernstige en levensbedreigende ziekten voor de mens en/of het zorgdragen voor proefdierlijke alternatieven, proefdierversmindering en/of verfijning van de modellen. Wij hebben in de projectaanvraag opgenomen dat bij iedere bloedaanvraag van een donor de betreffende aanvrager moet aangeven wat het doel is en deze wordt altijd ter toetsing voorgelegd aan de IvD om te beoordelen of het inderdaad aan bovenstaande doelstelling voldoet.

Voor materialen waarvan het mogelijk is deze in een biobank op te slaan weten we nooit van tevoren wat de studies zullen zijn. De kracht van de biobank van het instituut is het delen van materialen (op niet-commerciële basis), waaronder serum en bloedcellen, voor wetenschappelijk onderzoek, zowel intern als voor derden, waarmee ons instituut een belangrijke bijdrage levert aan het ontwikkelen van de 3Vs. Het opzetten van deze biobank en het delen van materialen is altijd een belangrijk speerpunt geweest van het instituut en valt geheel binnen de Europese Richtlijn, art. 18. De biobank van het instituut wordt binnen Europa als een waardevolle bron van materiaal gezien waarbij dierlijk materiaal zo optimaal mogelijk gebruikt wordt binnen het (biomedisch) onderzoeksveld.

U geeft aan dat het project zou moeten worden opgesplitst in 3 aparte aanvragen naar doel, maar ook naar species. Aangezien wij de BAL afnames uit de aanvraag willen halen, komt dat neer op aanvragen voor:

- 1 Verkrijgen van bloed voor in vitro testen van levensbedreigende ziekten (makaak)
2. Verkrijgen van bloed voor in vitro testen van ernstige ziekten (makaak)
3. Verkrijgen van bloed voor de biobank (makaak)

- 4 Verkrijgen van bloed voor in vitro testen van levensbedreigende ziekten (witoorpenseelaap)
5. Verkrijgen van bloed voor in vitro testen van ernstige ziekten (witoorpenseelaap)
6. Verkrijgen van bloed voor de biobank (witoorpenseelaap)

Wij beargumenteren het volgende: de scheiding tussen levensbedreigende en ernstige ziekten is niet zwart-wit. De meeste ernstige ziekten die wij bestuderen worden gekenmerkt door een verminderde levensverwachting.

U geeft aan dat er onvoldoende samenhang tussen de bijlagen (species) is. Echter, juist het onderzoek naar de verschillen en overeenkomsten tussen de species levert belangrijke inzichten op over welke modellen in welke species het meest relevant is voor de te bestuderen humane ziekte of de therapie hiervoor.

Alhoewel er regelmatig gezondheidscontroles bij onze dieren worden uitgevoerd is het niet altijd mogelijk om bloed te verkrijgen tijdens een gezondheidscontrole. Bij de penseelapen,

die relatief klein zijn, moeten we voor de gezondheidscontrole al het maximale volume afnemen (ong. 2 ml) door en blijft er niets over voor onderzoeksdoeleinden. Voor het verkrijgen van bloed van deze dieren zijn altijd donoren nodig. Om stress zo minimaal mogelijk te houden worden bij makaken de gezondheidscontroles 1x per jaar per hele groep uitgevoerd. Bovendien beperken we de reguliere gezondheidscontroles in het geboorteseizoen om de dieren nog minder te storen. Omdat steeds een hele groep gaat voor het testen van de gezondheid (in de fokkolonie dus bijv. maximaal 36 keer per jaar voor resus apen omdat we hiervan momenteel 36 groepen hebben). Het aantal afnames is dus beperkt. Voor veel testen die we willen opzetten moet met vers bloed gewerkt worden. Serum of ingevroren bloedcellen kunnen wel uit de biobank verkregen worden van materiaal zoals verkregen tijdens de gezondheidscontrole, maar voor verschillende testen is vers bloed noodzakelijk. U moet hierbij denken aan bijvoorbeeld assays waarbij neutrofielen worden bestudeerd of assays waarbij de rode bloedcellen of vers volbloed nodig zijn. In tegenstelling tot de oorspronkelijke aanvraag zullen we een aparte aanvraag indienen mocht het eventueel nodig zijn om van dieren met specifieke kenmerken meerdere keren per jaar bloed af te nemen en dit in de betreffende aanvraag specifiek te onderbouwen. Het opzetten en/of uitvoeren van proefdiervrije of proefdier-arme technieken waarvoor we het bloed nodig hebben is een continu proces waar het instituut veel aandacht aan besteedt en waar we internationaal bekend om zijn. Het is helaas niet mogelijk om dit volledig te doen met bloed verkregen tijdens de gezondheidscontroles van de dieren

Met betrekking tot de Overige Opmerking:

In onze jaarlijkse gezondheidscontroles wordt bij de makaken extra bloed afgenomen voor de biobank en/of het wetenschappelijk onderzoek. Abusievelijk is gemeld dat hier ook BAL afgenomen zou worden, dit is echter nooit het geval. Ook indien dieren ge-euthanaseerd worden kan extra bloed worden afgenomen. Wij zijn het niet eens met de CCD dat voor deze handelingen een dierproef aangevraagd moet worden. De redenen hiervoor zijn:

Alle dieren bij het instituut ondergaan minimaal 1x per jaar een gezondheidscontrole conform de geldende praktijk voor het houden van deze dieren binnen de fok- en onderzoekscentra. Tijdens deze controle wordt van de dieren bloed afgenomen ten behoeve van het klinisch onderzoek. Dit valt onder de Wet op de Dierproeven onder artikel 1b, lid 7d en is niet vergunningplichtig. Indien extra materiaal wordt afgenomen wordt er geen additioneel ongerief toegebracht omdat dezelfde naald en buizen worden gebruikt. Het af te nemen volume blijft altijd zeer ruim onder de norm van 10% van het circulerende volume. In het algemeen en uit eigen ervaring is bekend dat dit niet leidt tot additioneel vervolg ongerief zoals bloedarmoede. Deze bloedafnames worden nooit gedaan bij dieren jonger dan 1 jaar. Dit proces wordt streng bewaakt door de verantwoordelijke dierenartsen van het instituut. Het afnemen van extra bloed tijdens de reguliere gezondheidscontroles conform de reguliere dierhouderij voor niet-humane primaten in onderzoekscentra leidt dus niet tot evenveel, of meer, pijn, lijden, angst of blijvende schade als het inbrengen van een naald volgens goed diergeneeskundig vakmanschap omdat geen nieuwe naald wordt ingebracht en het afgenomen bloedvolume altijd (ver) onder het maximaal af te nemen bloedvolume blijft. In tegenstelling tot de donorbloed aanvraag wordt het tijdstip en wijze van uitvoeren van de gezondheidscontroles in dit geval bepaald door de dierenartsen en niet door

onderzoekers en er wordt geen ongerief toegebracht anders dan nodig voor het vangen, hanteren en fixeren van de dieren nodig voor het gezondheidsonderzoek. Dit geheel komt ook overeen met de notitie van de CCD "Herziene Wet op de dierproeven: wanneer is er sprake van een dierproef in de zin der wet?" van 2016 onder item 5.1, waarbij dit gezien wordt als zijnde geen dierproef.

Ook in uw nieuwsbrief van augustus 2017 is door u gemeld: "De CCD heeft hierbij als uitgangspunt dat een vergunning nodig is wanneer de onderzoeker de uitvoering bepaalt (tijd, plaats, vangmethode, handelingen. Dus het initiatief heeft wanneer en/of op welke wijze het dier gedood wordt ten behoeve van het verzamelen van organen, weefsels of lichaamsvloeistoffen. De CCD is van mening dat de werkwijze, zoals reeds lang toegepast in Nederland, waarbij men wordt aangemoedigd om zoveel mogelijk organen en weefsels te verzamelen van (surplus) dieren die vanwege overtolligheid worden gedood, bijdraagt aan de 3V's en daarom gehandhaafd kan worden. Deze werkwijze is besproken met de NVWA, en zij zal hier ook op deze manier op handhaven".

Mogelijk is de procedure rondom het afnemen van materialen van dieren die ge-euthanaseerd worden niet duidelijk beschreven. Materiaal van deze dieren wordt pas afgenomen zodra deze dieren onder diepe anesthesie zijn gebracht door de betrokken dierenarts waaruit ze niet meer zullen bijkomen. Dieren uit de kolonie kunnen ge-euthanaseerd worden om veterinaire of welzijnsredenen en alleen op aangeven van de dierenartsen van het instituut. Er worden nooit dieren ge-euthanaseerd met als enige doel het verkrijgen van organen of bloed. Indien dieren worden ge-euthanaseerd om bovenstaande redenen wordt zo veel mogelijk materiaal verzameld ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek en opslag in de biobank. Op deze wijze wordt voorkomen dat (elders) andere dieren hiervoor gebruikt moeten worden en vormt een belangrijke bron van materiaal voor heel Europa (zie ook hierboven). Dit is ook in lijn met de richtlijn om zo veel mogelijk organen te delen. De dierenarts en niet een onderzoeker bepaalt de uitvoering (tijd, plaats, handelingen) gebaseerd op veterinaire en/of welzijnsredenen. Conform de beleidsregels meldingen/wijzigingen over het gebruik van surplus-dieren van de CCD (2017) is een vergunning nodig als de onderzoeker dit bepaalt en dat is hier zeker niet het geval. Daarnaast moedigt ook de CCD aan om zoveel mogelijk organen en weefsels te verzamelen van dieren, iets dat wij van harte ondersteunen en past binnen ons beleid.

Ik hoop dat u bovenstaande punten in overweging wilt nemen. Ik zou graag met de commissie willen bespreken of en op welke wijze we de bovengenoemde aanpassingen in onze aanvraag kunnen door voeren om te komen tot een herzien oordeel en, indien nodig en mogelijk, om onze standpunten nader toe te kunnen lichten.

Hoogachtend,

10.2.e en 10.2.g

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: woensdag 10 oktober 2018 12:08
Aan: 10.2.e
Onderwerp: FW: vraag akkoord opschorten termijn besluit AVD 10.2.g 20186164

28

Ha Marjolein,
Zie hier de schriftelijke toestemming van 10.2.e om de beslissing op te schorten.
Wil jij de termijnen verwerken, zodat we weten wanneer de beslissing de deur uit moet?
Dank je! Gr. 10.2.e

Van: 10.2.e en 10.2.g
Verzonden: woensdag 10 oktober 2018 12:04
Aan: 10.2.e
Onderwerp: Re: vraag akkoord opschorten termijn besluit AVD 10.2.g 20186164

27

Beste mevrouw 10.2.e

Zoals ook telefonisch besproken ben ik akkoord met de opschorting. Hartelijk dank voor uw terugkoppeling.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Van: 10.2.e
Datum: woensdag 10 oktober 2018 om 12:00
Aan: 10.2.e
Onderwerp: vraag akkoord opschorten termijn besluit AVD 10.2.g 20186164

26

Goededag 10.2.e

Wij hebben zojuist telefonisch contact gehad over het voorgenomen besluit van de CCD.
Ik heb aangegeven dat naar aanleiding van uw zienswijze wij voornemens zijn om het projectvoorstel inclusief uw zienswijze nogmaals voor te leggen aan de CCD tijdens de aankomende bestuursvergadering.
Deze zal op vrijdag 26 oktober 2018 plaatsvinden. Wij streven ernaar om een week na de vergadering een definitieve beslissing te nemen.
De termijn voor het verlenen van de beschikking wordt vanaf vandaag (d.d. deze mail) opgeschort tot een week na 26 oktober 2018 of langer indien dat noodzakelijk is. Graag verneem ik van u of u hiermee instemt?

In reactie op uw vraag of het mogelijk is om de aanvraag in te trekken, kan ik u het volgende mededelen. Zolang er nog geen definitief besluit is genomen, kunt u de aanvraag intrekken.
Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

10.2.e
10.2.e
E: 10.2.e @rvo.nl

T: 10.2.e

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
Juridische Zaken

10.2.e

Prinses Beatrixlaan 2 | 2595 AL | Den Haag
Postbus 93118 | 2509 AC | Den Haag

Van: 10.2.e en 10.2.g

Verzonden: zondag 7 oktober 2018 20:13

Aan: info@zbo-ccd.nl

Onderwerp: Concpt besluit AVD 10.2.g 20186164

21

Geachte Drs. Braunstahl,

Bijgesloten vind u onze zienswijze betreffende het voorgenomen besluit van de CCD onze aanvraag projectvergunning Dierproeven AVD 10.2.g 20186164 af te wijzen.

Met Vriendelijke Groet,

10.2.e

10.2.e en 10.2.g

10.2.g

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) stimuleert Duurzaam, Agrarisch, Innovatief en Internationaal ondernemen.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

10.2.g

10.2.e

Van: 10.2.e namens Info-zbo
Verzonden: dinsdag 13 november 2018 10:54
Aan: 10.2.e
Onderwerp: Intrekken AVD 10.2.g 20186164
Bijlagen: IntrekBrief.pdf

31

Geachte 10.2.e

Bijgevoegde brief wordt u niet meer per post toegezonden.

Met vriendelijke groet,
10.2.e

Centrale Commissie Dierproeven www.centralecommissiedierproeven.nl

Prinses Beatrixlaan 2 | 2595 AL | Den Haag
Postbus 93118 | 2509 AC | Den Haag

Van: 10.2.e en 10.2.g
Verzonden: woensdag 31 oktober 2018 17:22
Aan: 10.2.g
CC: Info-zbo
Onderwerp: Re: terugbelverzoek over zaak AVD 10.2.g 20186164

30

Geachte 10.2.e

Ik wil u hierbij medelen dat we besloten hebben om project AVD 10.2.g 20186164 in te trekken. Gezien de omstandigheden willen we een andere insteek en aanvraag gaan indienen.

Met Vriendelijke Groet,

10.2.e

10.2.e en 10.2.g

Van: 10.2.e
Datum: dinsdag 30 oktober 2018 om 13:55

29

Aan: 10.2.e

Onderwerp: terugbelverzoek over zaak AVD 10.2.g 20186164

Geachte 10.2.e

Wij hebben toegezegd om u na de vergadering van de CCD te informeren over twee projectaanvragen. In dit kader heb ik u net getracht te bereiken. Ik kreeg echter uw voicemail. Als het u schikt, zou u mij dan willen terugbellen op het onderstaande nummer?

Hartelijk dank.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

10.2.e
10.2.e
E: 10.2.e
T: 10.2.e

.....
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
Juridische Zaken

10.2.e
Prinses Beatrixlaan 2 | 2595 AL | Den Haag
Postbus 93118 | 2509 AC | Den Haag
.....

Van: 10.2.e

Verzonden: woensdag 10 oktober 2018 12:01

Aan: 10.2.e en 10.2.g

Onderwerp: vraag akkoord opschorten termijn besluit AVD 10.2.g 20186164

26

Goededag 10.2.e

Wij hebben zojuist telefonisch contact gehad over het voorgenomen besluit van de CCD. Ik heb aangegeven dat naar aanleiding van uw zienswijze wij voornemens zijn om het projectvoorstel inclusief uw zienswijze nogmaals voor te leggen aan de CCD tijdens de aankomende bestuursvergadering. Deze zal op vrijdag 26 oktober 2018 plaatsvinden. Wij streven ernaar om een week na de vergadering een definitieve beslissing te nemen. De termijn voor het verlenen van de beschikking wordt vanaf vandaag (d.d. deze mail) opgeschort tot een week na 26 oktober 2018 of langer indien dat noodzakelijk is. Graag verneem ik van u of u hiermee instemt?

In reactie op uw vraag of het mogelijk is om de aanvraag in te trekken, kan ik u het volgende mededelen. Zolang er nog geen definitief besluit is genomen, kunt u de aanvraag intrekken. Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

10.2.e
10.2.e
E: 10.2.e @rvo.nl

T: 10.2.e

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
Juridische Zaken

10.2.e

Prinses Beatrixlaan 2 | 2595 AL | Den Haag
Postbus 93118 | 2509 AC | Den Haag

Van: 10.2.e en 10.2.g

Verzonden: zondag 7 oktober 2018 20:13

Aan: info@zbo-ccd.nl

Onderwerp: Concpt besluit AVD 10.2.g 20186164

21

Geachte Drs. Braunstahl,

Bijgesloten vind u onze zienswijze betreffende het voorgenomen besluit van de CCD onze aanvraag projectvergunning Dierproeven AVD 10.2.g 20186164 af te wijzen.

Met Vriendelijke Groet,

10.2.e

10.2.e en 10.2.g

10.2.g

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) stimuleert Duurzaam, Agrarisch, Innovatief en Internationaal ondernemen.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

> Retouradres Postbus 93118 2509 AC Den Haag

10.2.e en 10.2.g

**Centrale Commissie
Dierproeven**
Postbus 93118
2509 AC Den Haag
centralecommissiedierproeven.nl
0900 28 000 28 (10 ct/min)
info@zbo-ccd.nl

Onze referentie
Aanvraagnummer
AVD 10.2.g 20186164

Datum 13 november 2018

Betreft Intrekking aanvraag projectvergunning Dierproeven

Geachte 10.2.e

Op 3 augustus 2018 hebben wij uw aanvraag voor een projectvergunning dierproeven ontvangen. Het gaat om uw project "Het verkrijgen van bloedmonsters en bronchoalveolaire lavage monsters van niethumane primaten voor in vitro assays" met aanvraagnummer AVD 10.2.g 20186164. U wilt deze aanvraag intrekken. In deze brief bevestigen wij uw verzoek.

Aanvraag ingetrokken

Op 31 oktober 2018 hebben wij uw e-mail ontvangen waarmee u uw aanvraag intrekt.

Wij hebben uw intrekking verwerkt en gaan over tot sluiting van uw dossier. Dit betekent dat u geen vergunning meer kunt krijgen op basis van deze aanvraag.

Meer informatie

Heeft u vragen, kijk dan op www.centralecommissiedierproeven.nl. Of neem telefonisch contact met ons op: 0900 28 000 28 (10 ct/minuut).

Met vriendelijke groet,

Centrale Commissie Dierproeven

10.2.e

Van: 10.2.e namens Info-zbo
Verzonden: dinsdag 20 november 2018 15:39
Aan: 10.2.g

33

Geachte leden van 10.2.g

De CCD heeft middels een voorgenomen besluit de aanvrager in kennis gesteld om projectaanvraag AVD 10.2.g 20186164 af te wijzen. Naar aanleiding hierop heeft de aanvrager besloten de aanvraag in te trekken en een nieuwe aanvraag via een andere insteek in te dienen.

Wij hebben de intrekking verwerkt en gaan over tot sluiting van dossier AVD 10.2.g 20186164.

Hopende u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Met vriendelijke groeten,

CCD

